

שיחה לבי

שיחות קודש שזכינו לשמוע מפ"ק של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ערש"ק כי תצא

תשפ"א

•

גליון י"ב

יו"ל ע"י מכון 'שיח לבי'

בישטינא

פתח תקוה ארה"ק

חלק מהוצאות גיליון זה נתנדבו
ע"י ידידינו הדגול
הרב אלימלך קרויס שיחי'
בית שמש
♦
לזכות
לברכה ולהצלחה בכל העניינים
בכלל ובפרט

כל הזכויות שמורות
למכון שיח לבי
שע"י מוסדות בישיבת בארה"ק

לתשומת לב! הגיליון יו"ל אחת לשבועיים.

לפרטים אודות הפצת הגיליון
ניתן להתעדכן במערכת 'הקבצו ושמעו' 077-2609-403 שלוחה 1-1

להערות והארות וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל
ניתן לפנות לכתובת המערכת
siachlibi@gmail.com

שיחות קודש לפרשת כי תבוא ולשבת סליחות

שמחה גדולה לאדם

שרוצה לעשות רצון קונו

להם, כמו כן הנשמה ירדה ממקור חוצבה תחת כסא הכבוד, ונתלבשה בגוף גשמי וחומרי ובנפש הבהמית, והיא בגלות ובשביה בארץ לא לה.

והנה הנשמה בטילה לבוראה, ולעומתה הנפש הבהמית היא 'יש' ודבר בפני עצמו. וזהו הברכה הטמונה בפסוק, 'הגר אשר בקרבך' ה'ביטול' להקב"ה שמצד הנשמה, 'יעלה עליך מעלה מעלה' יגבר ויעלה אצלך, ולעומת זה 'ואתה' מה שמרגיש עצמו ל'יש' ודבר בפני עצמו, שזה בא מצד הנפש הבהמית, 'תרד מטה מטה'.

הטעם שנקראת 'שבת סליחות'

צריך להבין מדוע נקראת שבת זו 'שבת סליחות', הרי אין אומרים סליחות בשבת, ואם כן היה צריך לקוראה 'שבת קודם סליחות'. ויש לומר על פי דברי כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, (תו"מ כי תבוא תשמ"ח) שעל כן נקרא 'שבת סליחות', להורות שהסליחות הם 'שבת' דיגע סליחות, באופן של שבת, שהם ברצון.

וביאור הענין דהנה השי"ת נתן לנו את השבת באהבה וברצון, וכמו שאומרים בקידוש 'ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו'. ופירש הרה"ק ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זי"ע מה שאומרים 'שבת שלום ומבורך', 'שבת איז א איבער בעט טאג' [הוא יום התפייסות] ישראל מתפייסין עם הקב"ה והקב"ה מתפייס עם ישראל. ועל דרך משל שני אוהבים שפעמים נעשה איזה פירוד ביניהם, אזי ביום שמחתם משלימים הם ומוחלים זה לזה באהבה וברצון.

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נתן לך. הנה אמרו חז"ל (בראשית רבה ה, ח) "ויקרא אלוקים ליבשה ארץ' למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה'. והנה מתאמרא בשם צדיקים אשר 'רצון לרצות אפילו אלף פעמים גם כן לרצון ייחשב'. אולם בודאי טוב לו לאיש הישראלי להיות רוצה באמת לעשות רצון קונו, ולא להסתפק ברצון דרצון.

ועל דרך זה יש לומר פירוש הכתוב, 'והיה' לשון שמחה, ששמחה גדולה היא לאדם, 'כי תבוא' שהוא קרב ובא יותר, 'אל הארץ' אל הרצון האמיתי לעשות רצון קונו.

בתוכחה טמונים ברכות גבוהות עד מאד

הנה ידוע מצדיקים, אשר כל התוכחות ברכות המה רק שהם בהסתר, וכמו שאיתא מהרה"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זי"ע בליקוטי תורה פרשת בחוקתי (מה, א) וזל"ק 'הנה ידוע שאף שלפי הנראה דברי התוכחות אלו הם קללות אבל לפי האמת אינם רק ברכות, וצדיקים נהגו לפרש הפסוקים לטובה לגלות הברכות הטמונות בהם.

ברכה שהנשמה תתגבר על הנפש הבהמית

הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה מטה. 'הגר' רומז על הנשמה על דרך הכתוב 'כי גר יהיה זרעך בארץ לא

וכמו כן הוא בין ישראל להקב"ה, פעמים שהאדם עובר על רצונו יתברך וגורם רוגז למעלה, ופעמים שעוברים עליו כמה הרפתקאות ומרגיש שהוא רחוק מהשי"ת. ובשבת קודש מתעורר אהבה ורצון בין ישראל להקב"ה, והאדם נתרומם ומתעורר בו רצון לשוב ולהתקרב אל ה', והשי"ת מוחל עוונות ישראל כמאמר חז"ל (שבת קיח:): 'כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו'. ועוד אמרו (שבת קיט:): 'כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו, שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו, וסר עונך וחטאתך תכופר'.

וכמו כן ה'סליחות' באים לקרב בין ישראל להקב"ה, משום שהעוונות מבדילים בין ישראל להקב"ה כמו שכתוב 'והיו עוונותיכם מבדילים ביניכם ובין ה' אלוקיכם', ועל כן מבקשים אנו סליחה ומחילה און מ'בעט זיך איבער [ומתפייסים], על מנת שלא תהיה מחיצה מפסקת ונהיה קרובים אל השי"ת. ועל כן נקראת בשם 'שבת סליחות', משום ששניהם ענינם התפייסות וקירוב בין ישראל לאביהם שבשמים באהבה וברצון.

הרוחניות עיקר והגשמיות טפל

החסיד הנודע ר' שמואל מונקעס זלה"ה מגדולי תלמידי הרה"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זי"ע, נזדמן לו פעם בימי הסליחות בהיותו בדרך לרבו הק', להתאכסן בכפר אחד בבית יהודי זקן, לפנות בוקר עמדו בעל האכסניא ובני ביתו לומר סליחות, ועוררו את ר' שמואל משנתו ללכת עמם לסליחות. שאל אותם ר' שמואל 'מה זה סליחות', אמרה לו בעלת האכסניא 'היתכן כי איש בא בימים ונראה כתלמיד חכם אינו יודע מה זה סליחות, סליחות הוא שהולכים לבית הכנסת ומבקשים מהשי"ת אשר השדות יוציאו דשאים טובים, ויהיה מרעה לבהמות ויתנו הרבה חלב וחמאה, והאדמה תתן את יבולה ונשבע לחם'. אמר להם ר' שמואל 'פע, עם איז א חרפה אלטע לייט זאלן אויפשטיין אין מיטן נאכט בעטן עסן' [חרפה היא אשר אנשים זקנים

ועל דרך זה איתא מהרה"ק רבי שלום משאץ זי"ע (דעת שלום שבת קנו ע"א) בביאור מה שאומרים 'שבת שלום ומבורך', כי בימות החול אין שלום אצל האדם, שהגוף רוצה רק גשמיות ואינו רוצה תורה ותפלה, והנשמה רצונה רק ברוחניות ולא בגשמיות כלל, ויש מחלוקת תמיד בין הנשמה להגוף. אולם בשבת קודש מפיסין הנשמה והגוף זה לזה, הנשמה מניחה להגוף לברור לו מנה יפה לשבת, והגוף מניח להנשמה לעסוק בתורה ובשירות ותשבחות, ונעשה שלום ביניהם, וזהו 'שבת שלום ומבורך'.

כאומר, רוחניות שאינו נוגע לי אותו אבקש מהשי"ת, וגשמיות שבאמת נוגע לי אני מבקש מאחרים ח"ו, וכוחי ועוצם ידי יעשה לי את החיל הזה. ואדרבה מבחן האמונה האמיתית בה' היא במה שנוגע בנפשו באמת, על מי הוא סומך ובוטח שיהיה בעזרו.

אך התביעה מן האדם היא, מדוע אכן הגשמיות היא שנוגעת לך בנפשך, שהוא כתינוק האוהב וחושק דברים קטנים, משא"כ הגדול עליו להבין שצרכי הגשמיות הינם טפל, והעיקר הוא עבודת הבורא. וזהו שגער בהם ר' שמואל מונקעס, שאף על פי שצרכים גשמיות, ואכן רק הקב"ה הוא הנותן, אולם חרפה היא שיהודי זקן עדין נוגע בנפשו אוכל, וגם לעת זקנותו עדין לא השכיל להבין מה הוא העיקר.

יומא דהילולא של רביה"ק הרבי ר' בערצי מסאטמער זי"ע

ר' סענדר ליפא מזידיטשוב זי"ע בנו בכורו של הרה"ק הרבי ר' אייזיק'ל מזידיטשוב זי"ע, וזקנתי הרבנית היתה נינתו הבכורה של הרבי ר' אייזיק'ל זי"ע וזכתה עוד לשבת על ברכיו הקדושים.

הרבי ר' בערצי זי"ע נהג נשיאותו עוד בחיי אביו בעיר באכניא שבגליציה, ואחר הסתלקות אביו הק' עקר לסעליש בה דר כחמש שנים, ומשם עקר לסאטמער שם דר עוד כחמש שנים, עד להסתלקותו בכ"ב אלול תרס"ו.

יקומו באמצע הלילה לבקש אוכל].

ויש להבין את הסיפור, שהרי יהודים פשוטים אלו האמינו בכל ליבם כי השי"ת הוא זן ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים, וכל הצריך להם עליהם לבקש אך ורק מאת השי"ת, ומהו החרפה הגדולה בזה.

ולהבין זאת יש להקדים, דיש אנשים שאינם מבקשים מאת השי"ת על עניני גשמיות כלל, ובראש השנה הם מבקשים רק על 'בנין המלכות'. ובאמת ענין זה הוא רק למי שעניני רוחניות נוגעים בנפשו, כי מי שרוחניות אינה נוגעת לו מה לו לעשות עצמו כמבקש על נפשו על ענין שאינו נוגע לו, אלא צריך להתפלל ג"כ על עניני גשמיות שנוגעים לו בנפשו, ועליהם יבקש בכל לבו שהשי"ת יהיה בעזרו. ויותר מכן, כשבאמת נוגע לו הגשמיות ואעפ"כ הוא מבקש רק על רוחניות, הרי הוא

כ"ב אלול הוא יומא דהילולא של זקני הקדוש הרבי ר' בערצי מסאטמער זי"ע, בנו השני של זקני הקדוש הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע, וקרא שמו ישכר בער על שם אביו הקדוש הרבי ר' בערצי מנאדווערנע זי"ע.

בזוו"ר נישא לבת הרה"ק רבי אליעזר'ל מאזיפאלי זי"ע בן הרה"ק רבי יהודה הערש מסטרעטין זי"ע, ונסתלקה הרבנית בדמי ימיה ל"ע, ונשא בזוו"ש את זקנתי הרבנית הצדיקת דבורה ע"ה, בת גיסו הרה"ק ר' יהושע העשיל מחאדאראוו זי"ע, שהיה גם כן חתן רבי אליעזר'ל מאזיפאלי, ובנו בכורו של הרה"ק

שבחו בפי אביו הקדוש

אביו הק' הרבי ר' מרדכיילע אמר עליו 'ווען ער איז געווען דרייצן יאהר איז ער געווען ראוי צו זיין ראש ישראל און מלך ישראל' [בהיותו בן שלוש עשרה שנים, היה ראוי להיות ראש ישראל ומלך ישראל]. עוד אמר עליו 'מיין ר' בערל איז אות באות עך' [ר' בערל שלי הוא אות באות אני].

גדולתו כתורה

גדולתו בתורה בנגלה ובנסתר היתה עד אין לשער, וכתב כתבים רבים בנגלה ובנסתר. אמר שבצעירותו חיבר פירוש על נ"ך על דרך האבן עזרא, אך לא רצה להדפיסו ונשאר בכתובים, ובעונותינו הרבים לא זכינו לזה ולא נשאר מאומה. בעת מגוריו בסעליש היה לומד בחברותא מדי יום ביומו עם הגאון ר' יהונתן בנימין כהן זלה"ה דומ"ץ סעליש בעל 'נפש יהונתן', ואפילו בערב יום כפור לא ביטלו הלימוד. והעיד עליו ר' יהונתן בנימין שהיה בקי בג' בבות ישר והפוך.

שיגו ושיחו עם מלאכים בילדותו

פעם בימי חוה"מ סוכות נסע ר' דוד שוסטער מזענטא מחסידי הרה"ק הקדושת יום טוב זי"ע לסיגעט, להסתופף בצל רבו על ימי שמיני עצרת ושמחת תורה. בדרך כשעצרה הרכבת בבישטינא, ירד שם ברצותו לראות את פני הרבי ר' מרדכיילע זי"ע. בעת ההיא לא שהה הרבי ר' מרדכיילע בעירו, ובנו הרבי ר' בערצי בא מבאכניא לעשות את החג בבישטינא למלאות מקום אביו. נכנס ר' דוד אליו ומיד אמר לו הרבי ר' בערצי 'היתכן

שיהודי אינו נוטל ד' מינים', נשתומם ר' דוד כי אכן בחפזונו השאיר את הד' מינים בביתו, וחשב לבקש מיהודי אחר בדרך ליטול את מיניו, אך לא עלתה בידו ולא נטל ד' מינים באותו היום. בראותו רוח הקודש בגלוי גמר בדעתו להסתופף בצל הרבי ר' בערצי בשבת חול המועד. בעת רעוא דרעוין אמר הרבי ר' בערצי זי"ע תורה ושוחח שיחות קודש, וסיפר ר' דוד שהרגיש בעת שיחתו הק' שהוא מונה לו את כל מעשיו בכל ימי חייו מיום עמדו על דעתו. ומאז נתקרב יהודי זה אל הרבי ר' מרדכיילע, והיה נוסע אליו לבישטינא.

אחר כמה שנים בא ר' דוד בין כסה לעשור לבישטינא, ונכנס הרבי ר' מרדכיילע לבית המדרש והחל לשוחח אודות בנו הרבי ר' בערצי, וכה סיפר. יהודי אחד היה מספק סחורה לצבא, ודרכו היה להוריד קצת מהסחורה, ותפסו אנשי הצבא כי סיפק פחות מהמדובר וקראו אותו למשפט, והעונש למערים על המלכות עלול היה להגיע למיתה ר"ל, והיה זקוק לישועה גדולה. בצר לו נסע אל הרבי ר' מרדכיילע שדר אז בנאדווערנע, ואמרו לו אנשי הבית כי הרבי אינו בעיר כעת, נכנס האיש לבית המדרש ופרץ בבכי. הרבי ר' בערצי שהיה אז ילד כבן ו' שנים ניגש אליו ושאלו במה יכול הוא לסייע בעדו, אמר לו היהודי, צרה גדולה באה עלי ואין בידך מה לסייע בעדי, הפציר בו הרבי ר' בערצי ספר נא לי אולי אוכל לסייע, בראותו כי אין לו מה להפסיד סיפר לו היהודי את צרתו. אמר לו הרבי ר' בערצי אם תתן לי מטבע 'זעקסריל' תהיה לך ישועה, היהודי בידעו שהילד הוא בנו של הרבי נתן לו. ויאמר הילד שמע בקולי וכה תעשה, בהגיע עת המשפט תאמר להשופט כי אתה מכחיש מכל וכל ובודאי הוא טעות, ותדרוש שישקלו את הסחורה מחדש לבדוק אם אכן חסר מאומה. האיש שידע את האמת

הרבי ר' מרדכיילע היה מתפלל באיחור רב, והיו ממתנינים עבורו מנין מתפללים, והרבי ר' בערצי ביניהם. במשך היום עד שנכנס אביו לתפילה, היה הרבי ר' בערצי לומד בבית המדרש עם ר' שמואל פרץ'ס. ר' שמואל זולת מה שהיה לומד עם הרבי ר' בערצי, לא היה לו שייכות כלל להרבי ר' מרדכיילע.

פעם אחת בעת שנכנס הרבי ר' מרדכיילע לתפילה, סגרו הרבי ר' בערצי ור' שמואל את הספרים, ונעמד הרבי ר' בערצי והתעטף בטלית, ר' שמואל עודנו עומד שם ורואה איך שהוא מגביה הטלית מעל ראשו, והנה פניו אדומות ופלגי דמעות זולגים מעיניו הקדושות, ונשתומם ר' שמואל לראות כיצד זה עתה בלימודם דיבר עמו כשזה בשוה, וברגע א' נתעלה גבוה מעל גבוה, אחר ראותו זאת אמר 'אם זהו הבן כמה גדול האב'. וע"י כן נתקרב להרבי ר' מרדכיילע והיה מגדולי מקורביו.

•

השי"ת יעזור שנשמתו הקדושה תעלה מעלה מעלה ויהא מליץ יושר וזכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל, ונזכה להכין עצמינו כראוי לימים הקדושים הבאים לקראתינו לשלום, השי"ת יעזור זאל זיין א גוטן רעשט יאהר און צום נייעם יאהר א גוטע כתיבה וחתימה טובה, א גוט געבענטשט געהאלפן יאהר בטוב הנראה והנגלה בכל העניינים, ונזכה כל ישראל יחדיו בנערינו ובזקינינו בבנינו ובבנותינו געהאלפענערהייט און פרייליכערהייט עוד בשנה זו לקבל פני משיח צדקינו מתוך שמחה ונחת.

פחד מאוד, אך מכיון שברירה אחרת לא היתה לו, כן עשה, ובעת המשפט הכחיש מכל וכל ודרש כי ישקלו את הסחורה שוב, והנה לפלא הסחורה שקלה כמדובר ולא נחסר דבר, ויצא האיש זכאי.

מיד נסע לרבי ר' מרדכיילע להודות על הנס המופלא שבודאי בא מכח האב, וסיפר את כל הנעשה. וישאל הרבי ר' מרדכיילע איזה מבני אמר לך זאת, תיאר היהודי את מראהו, ומיד קראוהו הרבי ר' מרדכיילע אליו, הילד בראותו את היהודי נרתע לאחוריו מחשש שיגער בו אביו על שלקח מיהודי מעות, אך אביו ביקשו בנועם שיתקרב, וישאלהו מה עשית לאיש זה בעבור הזעקסריל' שלקחת ממנו, נענה הילד ואמר 'איך האב גיבעטן ביים מלאך מיכאל ער זאל צולייגן א האנט' [ביקשתי מהמלאך מיכאל שבעת שישקלו את הסחורה יוסיף הוא את ידו במשקל].

בסיימו לספר זאת הפטיר הרבי ר' מרדכיילע ואמר 'זה היה ר' בערל שלי כשהיה ילד, שערו בעצמכם מה הוא היום'. יהודי זה שנתקרב על ידי הרבי ר' בערצי, בשמעו זאת, הבין ר' דוד שבודאי כוונתו של הרבי בסיפור זה אליו, מיד קם ונסע לבאכניא להסתופף בצל הרבי ר' בערצי ביום הקדוש.

התקרבות ר' שמואל פרץ'ס להרבי ר' מרדכיילע

אחד מגדולי מקורבי זקיה"ק הרבי ר' מרדכיילע זי"ע היה החסיד הנעלה ר' שמואל פרץ'ס זלה"ה, סיפור התקרבותו כך היה.

